

Bölüm 3

Sistemlerin ve Sağlığın Değerlendirilmesi

Damla ÖZÇEVİK SUBAŞI¹

Giriş

Sağlığın değerlendirilmesi bireyin sağlık durumuna ilişkin verilerin toplanması ve analizi ile başlar. Sağlığın değerlendirilmesi, bireyin mevcut ve geçmiş sağlık durumuna ilişkin bilgi edinmek amacıyla kapsamlı olarak sistematik veri toplanmasıdır. Bireyin sağlık durumunun değerlendirilmesi, bakımın önemli bir bileşeni olup, sağlık öyküsü ve fiziksel muayene olmak üzere iki yönü vardır. Sağlık öyküsünün amacı, subjektif verileri toplamaktır. Öykü, hastaya ait veri tabanını oluşturmak için fiziksel muayene ve laboratuvar sonuçlarından elde edilen nesnel verilerle birleştirilir. Fiziksel muayenenin amacı, sağlıklı/hasta bireyin fizyolojik durumuna ilişkin kapsamlı ve objektif verileri toplayarak sağlık durumunun değerlendirilmesi, sağlık sorununun belirlenmesi ve uygun girişimler için veri tabanı oluşturmasıdır. Fiziksel muayene, sağlıklı/hasta bireyin sağlığındaki gözle görünen değişimleri olduğu kadar doğrudan göze çarpmayan değişimleri de fark etmede yardımcı olmaktadır. Bu bilgiler, sağ-

¹ Öğr. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, damla.subasi@adu.edu.tr

2. Sonuç

Bireyin sağlığının ve vücut sistemlerinin değerlendirmesi çok boyutlu ve sistematik bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu sistematik sürece uymak, bir vücut sistemi veya bölgesinin ihmal edilme riskini azaltır.

KAYNAKLAR

1. Eyüboğlu G, Çalışkan N. (2019) Hemşirelerin fiziksel muayene becerilerini kullanmalarındaki engeller. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Billimleri Dergisi*. 8(2): 57-61.
2. Slater L. (2015). Health Assessment. In. Berman A, Snyder SJ, Kozier B, et al. (Eds). *Kozier and Erb's Fundamentals of Nursing* (4th edition; pp.585-712). Australia: Pearson Australia.
3. Jarvis, C. (2020). Physical Examination and Health Assessment-Canadian E-Book. Elsevier Health Sciences.
4. Henry M. Seidel, Jane W. Ball, et al. (2010). *Mosby's Physical Examination Handbook*. MSt. Louis, MO: Mosby Elsevier.
5. Olgun N, Tosun N. (2017). Fiziksel muayene ve klinik karar verme. Fatma Eti Aslan (ed.) *Sağlığın Değerlendirilmesi ve Karar Verme*, içinde. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara; 43-67.
6. Görgülü RS. (2014). *Hemşireler için Fiziksel Muayene Yöntemleri*. 1. Baskı. İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık
7. Estes MEZ. (2013). *Health assessment and physical examination*. (5th edition) Cengage Learning.
8. Ball, J. W., Dains, J. E., Flynn, J. A., Solomon, B. S., & Stewart, R. W. (2017). *Seidel's Guide to Physical Examination-E-Book: An Interprofessional Approach*. Elsevier Health Sciences.
9. Estes MEZ. (2014). Cauthorne-Burnette TD. Physical examination techniques. In: *Health Assessment & Physical Examination*. (5th edition; p:74- 86) USA: Delmar Cengage Learning
10. Gupta S, Saint S, Detsky AS. Hiding in plain sight—resurrecting the power of inspecting the patient. *JAMA Intern Med*. 2017; 177:757–758.
11. Bilgiç H. (2015). *Fizik Muayene*, Ed: Arseven O, Kurt E, İtil O, Kaya A. Temel akciğer sağlığı ve hastalıkları ders kitabı, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi, 2. Baskı. 45-61
12. Bickley LS, Szilagyi, PG, Bates B. (2013) *Bates' guide to physical examination and history taking* (11 th edition) Lippincott Williams & Wilkins.
13. Elsayw B, Higgins KE. (2011). The geriatric assessment. *Am Fam Physician*. 83: 48-56
14. Ahmadi A, Bazargan-Hejazi S, Heidari Zadi Z, et al. (2016). Pain management in trauma: A review study. *Journal of Injury & Violence Research*, 8(2), 89–98. <https://doi.org/10.5249/jivr.v8i2.707>

15. Swarm, R., Abernethy, A. P., Angheliescu, D. L., Benedetti, C., Blinderman, C. D., Boston, ... NCCN Adult Cancer Pain (2010). Adult cancer pain. *Journal of the National Comprehensive Cancer Network : JNCCN*, 8(9), 1046–1086. <https://doi.org/10.6004/jnccn.2010.0076>
16. Hui, D., & Bruera, E. (2014). A personalized approach to assessing and managing pain in patients with cancer. *Journal of clinical oncology : official journal of the American Society of Clinical Oncology*, 32(16), 1640–1646. <https://doi.org/10.1200/JCO.2013.52.2508>
17. Fields SD. (1991). Special considerations in the physical exam of older patients. *Geriatrics*. 46: 39-44.
18. Walter LC, Schonberg MA. (2014). Screening mammography in older women: A review. *JAMA*. 311: 1336-47.
19. Monks, K. E. (2002). *Home health nursing: Assessment and care planning*. Elsevier Health Sciences.
20. Wallmann, H. (2010). Introduction to Musculoskeletal Assessment. *Home Health Care Management & Practice*. 22, 235-237. doi:10.1177/1084822309349584
21. Nelson ME, Rejeski WJ, Blair SN, et al. (2007). Physical activity and public health in older adults: recommendation from the American College of Sports Medicine and the American Heart Association. *Med Sci Sports Exerc*. 39: 1435-45.
22. Wilson CH. (1990) The Musculoskeletal Examination. In: Walker HK, Hall WD, Hurst JW (Eds). *Clinical Methods: The History, Physical, and Laboratory Examinations*. 3rd edition. Boston: Butterworths.
23. Sevinç S. (2006). Kardiyovasküler sistemin değerlendirilmesi. *Hemşirelikte Eđitim ve Araştırma Dergisi*. 3(1): 12-21.
24. Barkauskas VH, Bauman LC, Darling-Fisher CS. (2002). Health and physical assessment. (3rd ed) St. Louis: Mosby. 163; 342-83.
25. Atlı T, Atmış V. Yaşlı Hastada Anamnez ve Fizik Muayene. Eriřim adresi: <https://www.solunum.org.tr/TusadData/Book/677/17102018113129-004.pdf>